

Innhold

Forord	9
Kapittel I	
Innledning	11
Bakgrunn og problemstillinger	11
Hvorfor et fokus på ungdom?	13
Kontekst og samfunnsdiagnose	16
Terrorisme, frykt og «sekuritisering»	18
Teoretisk utgangspunkt	20
Motivasjon og radikalisering	23
Gangen i kapitlene	28
Kapittel II	
Om metode – og noen metodiske begrensninger	30
Oppretting av kontakt	33
En personorientert tilnærming	34
Om å vente, om kontakt der og da, og om «concerns»	35
Etske betraktninger og anonymisering	36
Andre kilder	37
Om skrivestil og «mikrofonstativer»	37
Kapittel III	
Det høyreytterliggende landskapet	39
Introduksjon	39
De ytterliggende	40
Omlandet	47
Noen analytiske bemerkninger	50
Nettvenner – et sammensatt miljø	52
Personlige opplevelser	55
Islam som forklaringsramme	62
Skjulte sammenhenger: konspirasjonsteorier, frykt og en følelse av makt	69
Kampen: om krig, vold, våpen og Breivik	74
Kampen og kjønnsrelasjoner	78
Unntakene	84
Konflikter, infiltratører og paranoia	86
Veien videre – syn på fremtiden	90

Kims historie – til Vigrid og ut igjen.	94
Motivasjon, ungdomstilnærming og emosjonelle strukturer	102
Svaret: islam	103
Trusselen mot nomos – «det som ikke passer inn».	105
De nye «liberale» høyreytterliggående	108
Emosjonelle strukturer.	109
To hovedtendenser: «liberale» ytterliggående islamkritikere og voldelige antiislamister	110
Fra flytende frykt til ideologi til hverdagslivets tatt-for-gitt-heter? . . .	112
Kapittel IV	
Om ytterliggående islam og om å leve som muslim i Norge	115
Introduksjon	115
Ytterliggående islam.	120
Forhold til ekstremisme	123
Støtte til hududstraffene.	127
Kontroversielle predikanter	127
Ungdomsappell.	128
Samarbeid mot ekstremisme?	128
Omlandet	129
Om ekstremisme	130
Noen analytiske bemerkninger	132
Å leve som muslim i Norge – erfaringer, emosjoner og holdninger til ekstremisme	135
Personlige opplevelser – medier, muslimhets og mistenkeliggjøring. . . .	138
Islam som motidentitet, radikalisering og samfunnsengasjement	143
Konvertitter – to historier om andre veier til islam, og om «svart-hvitt»- perioden	147
Bengts historie.	147
Anitas historie	152
Transnasjonale kritiske hendelser – noen viktige årsaker til unge muslimers sinne	158
Norsk næringsliv og problematiske handelspartnere	160
Noen nøkkelkonflikter	162
Invasjonen av Afghanistan	163
Invasjonen av Irak.	164
Fengslene – Bagram, Abu Ghraib og Guantanamo	164
Tsjetsjenia	166
Myanmar (Burma)	167
Dronekrigene	168
Syriakrigen og ISIL	171
ISIL, verdensbegivenheter og YouTube-videoer: Fareed og Bengt kommenterer	172

Fryktens, ekstremisters og samfunnsengasjementets pris	174
Sharia – hududstraffene, kjønn og seksualitet. Et mangfold av posisjoner	177
Ungdomskultur, stil, hedonisme og marginalisering versus puritansk islam	181
Om gangsta rap, selvhevdelse og jihad som «empowerment»	183
Om skoledropouts, kunnskapsmangel og ny marginalitet	185
Om ungdomskultur, «moralsk forfall» og et blick på Sayyid Qutb	187
Om stil og «tøffinger med skjegg og patronbelter»	189
Om musikk, film, dans, drageflygning og tamme sangfugler som haram – versus musikk som medium for samfunnskritikk	190
Ungdomskultur versus nyfundamentalisme – en konklusjon?	192
Motivasjon, ungdomstilnærming og emosjonelle strukturer	194
Nomisk krise: krenkelser og mistenkeliggjøring	196
Medienes rolle	197
Emosjonelle strukturer: å være «det som ikke passer inn»	198
Moskeenes rolle	201
Humanitær hjelp, dugnadsånd og PSTs mistenksomhet	202
Behov for støtte fra «de moderate»	203
 Kapittel V	
Situasjonen i noen andre vesteuropeiske naboland	208
Danmark	208
Sverige	212
Et blick på radikaliserings blant unge muslimer i Storbritannia, Nederland, Tyskland og Frankrike	216
 Kapittel VI	
Konklusjoner	222
Kritikken av stormakter og næringsliv – den glemte dimensjonen i debatten om radikal islam	223
Kritikken av islam – terrorhandlinger og provoserende teologi	225
Ytterliggående høyre versus ytterliggående islam – en selvforsterkende negativ spiral	226
Sju punkter for å forstå samspillet i polariseringen mellom antiislamister og radikal islam	228
Om å motvirke voldelig ekstremisme: tre nivåer i samspill	231
Generaliseringsfellen	238
Veien videre? Hybridisering, alternative fellesskap og dialog	239
 Referanser	242
 Stikkord	250

Forord

Takk til Åse Strandbu og Ørnulf Seippel som, sammen med undertegnede, opprinnelig utformet prosjektet. Takk til referansegruppen, som har bestått av Katrine Fangen, Tore Bjørge, Monica Five Aarset, Kari Steen-Johnsen og Atte Oksanen, for gode og intense diskusjoner tidlig i prosjektet. Takk til migrasjonsforskningsgruppen på NOVA-HiOA for nyttige kommentarer underveis. Takk til Christer Hyggen som var den første som leste det første utkastet til boken. Takk til Marie Louise Seeberg og Henrik Sinding-Larsen for kommentarer på ulike tidspunkter. Takk til forlagsredaktør Per Robstad for støtte og entusiasme i alle faser, og til Ragnhild Aslaksen fra Universitetsforlaget for nærlesning og kommentarer i manuskriptets senere versjoner. Takk må også rettes til Kåre Hagen ved NOVA-HiOA for støtte i viktige avgjørelser, og til GE Foundation som har finansiert prosjektet.

En særlig takk til manuskriptets eksterne leser Tordis Borchgrevink for detaljerte og grundige kommentarer som har vært til stor hjelp for arbeidet med den endelige versjonen.

Det fulle ansvaret for teksten er likevel helt mitt eget.

En særlig takk må rettes til informantene som har vært villige til å bli med på intervjuer og samtaler. Uten dere ville boken ikke eksistert.

Oslo, april 2016

Viggo Vestel